ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ, ΠΡΟΛΗΨΗΣ & ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ & ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ

<u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ</u>

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΡΥΠΑΝΣΗ

ΑΘΗΝΑ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Θεσμικό πλαίσιο 1
2. Βασικές έννοιες 1
3. Πεδίο εφαρμογής 3
4. Υποχρεώσεις εγκαταστάσεων 3
5. Αντιμετώπιση της ρύπανσης από πετρέλαιο 4
   5.1. Μέθοδοι περιορισμού ή καταπολέμησης της ρύπανσης 4
   5.2. Πλωτά φράγματα για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης από πετρέλαιο 4
   5.3. Χημικές Διασκορπιστικές Ουσίες (ΧΔΟ) 5
   5.4. Αποκατάσταση του περιβάλλοντος 5
   5.5. Καθαρισμός των ακτών 5
6. Έλεγχοι και παρακολούθηση 6
7. Σχέδια Αντιμετώπισης της Ρύπανσης 7
8. Δράσεις αντιμετώπισης ρύπανσης της θάλασσας και των ακτών 9
9. Δράσεις συναρμόδιων φορέων για την αντιμετώπιση της ρύπανσης της θάλασσας και των ακτών 10

Παράρτημα 16

Πίνακας 1. Εφαρμοζόμενα σχέδια ανάλογα με την ποσότητα διαφυγόντος πετρελαίου στο περιβάλλον 16

Πίνακας 2. Συσχέτιση μεγέθους Δ/Ξ-πλοίου και εκτιμώμενης ποσότητας κηλίδας 16

Πίνακας 3. Δράσεις για την ποιότητα του θαλάσσιου περιβάλλοντος σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο 17

Θαλάσσια Ρύπανση

1. Θεσμικό πλαίσιο

Ν. 2252/1994 (ΦΕΚ 192Α) «Κύρωση Διεθνούς Σύμβασης "για την ετοιμότητα, συνεργασία και αντιμετώπιση της ρύπανσης της θάλασσας από πετρέλαιο, 1990" και άλλες διατάξεις».

Ν. 3100/2003 (ΦΕΚ 20Α) «Κύρωση του Πρωτοκόλλου για την ετοιμότητα, συνεργασία και αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης της θάλασσας από επικίνδυνες και επιβλαβείς ουσίες, 2000».

Ν 3536/2007 (ΦΕΚ 42Α), άρθρο 27, παρ.2 «Ρυθμίσεις θεμάτων πολιτικής προστασίας»

ΠΔ 55/1998 (ΦΕΚ 58Α) «Προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος»

ΠΔ 11/2002 (ΦΕΚ 6Α) «Εθνικό Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης από πετρέλαιο και άλλες επιβλαβείς ουσίες».

ΠΔ 51/2007 (ΦΕΚ 54Α) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των υδάτων σε συμμόρφωση...»

ΚΥΑ 5219/2000 (ΦΕΚ 455Β) «Καθορισμός προδιαγραφών και έλεγχος καταλληλότητας των χημικών διασκορπιστικών ουσιών εξουδετέρωσης της ρύπανσης της θάλασσας από πετρέλαιο».

ΥΑ 2411.1/07/03/2003 (ΦΕΚ 850Β) «Οδηγίες – διαδικασίες για την αντιμετώπιση περιστατικών πλοίων που βρίσκονται σε κατάσταση ανάγκης ή κινδύνου...»

ΥΑ 3221/1999 (ΦΕΚ 76Β) «Όροι και προϋποθέσεις αποδοχής πλωτών φραγμάτων στον ελληνικό θαλάσσιο χώρο για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης της θάλασσας από πετρελαιοειδή».

2. Βασικές έννοιες

- ✓ Ως ***Αρχή*** δηλώνεται κάθε Κεντρικό Λιμεναρχείο, Λιμεναρχείο και Υπολιμεναρχείο της Χώρας (άρθρο 1, ΠΔ 55/1998).
- ✓ *Εγκαταστάσεις* είναι τα διυλιστήρια πετρελαίου, οι εταιρίες αποθήκευσης, διακίνησης και εμπορίας πετρελαιοειδών και επιβλαβών ουσιών, τα ναυπηγεία, οι επισκευαστικές βάσεις πλοίων, οι χερσαίες ευκολίες υποδοχής καταλοίπων, τα διαλυτήρια πλοίων, οι κάθε είδους λιμενικές εγκαταστάσεις, οι λουτρικές εγκαταστάσεις, οι εγκαταστάσεις ιχθυοκαλλιεργειών, τα ξενοδοχεία, τα εστιατόρια, οι οικίες, οι εγκαταστάσεις αφαλάτωσης, οι βιομηχανίες και βιοτεχνίες και κάθε είδους επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στη θάλασσα, σε παράκτιους χώρους ή στην ενδοχώρα και χρησιμοποιούν τη θάλασσα και τις ακτές άμεσα ή έμμεσα για τις λειτουργικές τους

ανάγκες ή έχουν άμεση ή έμμεση δυσμενή επίδραση στο θαλάσσιο περιβάλλον (άρθρο 1, ΠΔ 55/1998).

- *Οι ευκολίες υποδοχής* είναι οι πάσης φύσεως, μορφής και είδους χερσαίες ή πλωτές εγκαταστάσεις, που προορίζονται ή χρησιμοποιούνται για την παραλαβή και παραπέρα διάθεση από τα πλοία και δεξαμενόπλοια, καταλοίπων και πετρελαιοειδών μιγμάτων, τοξικών και δηλητηριωδών ουσιών, απορριμμάτων, υπολειμμάτων φορτίου, λυμάτων και γενικά κάθε ουσίας ή αντικειμένου, η εκβολή ή η διαφυγή των οποίων στη θάλασσα, όπως κι αν προκαλείται, μπορεί να προκαλέσει ρύπανση (άρθρο 1, ΠΔ 55/1998).
- Ως επικίνδυνη και *επιβλαβής ουσία* νοείται κάθε ουσία διαφορετική από το πετρέλαιο η οποία, εάν εισαχθεί στο θαλάσσιο περιβάλλον, μπορεί να προκαλέσει κινδύνους στην ανθρώπινη υγεία, να βλάψει έμβιους πόρους και τη θαλάσσια ζωή, να καταστρέψει υποδομές αναψυχής ή να επηρεάσει άλλες νόμιμες χρήσεις της θάλασσας (άρθρο 2, παρ.2, Ν 3100/2003).
- ***Χημικές διασκορπιστικές ουσίες (ΧΔΟ)*** είναι οι υγρές χημικές ουσίες που χρησιμοποιούνται για τη διάσπαση πετρελαιοκηλίδων και οι οποίες δρουν μειώνοντας την επιφανειακή τάση του συστήματος πετρελαίου – νερού (άρθρο 2, ΚΥΑ 5219/Φ/2000).
- *Χημικές διασκορπιστικές ουσίες 3ης γενιάς* είναι οι ΧΔΟ των οποίων ο διαλύτης περιέχει πολικές οργανικές ενώσεις ή μίγματα αυτών με υδρογονάνθρακες που δεν περιέχουν αρωματικά άνω του 3% κ.β (άρθρο 2, ΚΥΑ 5219/Φ/2000).
- **Το *Εθνικό Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης* (NCP) για την αντιμετώπιση της ρύπανσης από πετρέλαιο και άλλες επιβλαβείς ουσίες** καλύπτει το σύνολο της επικράτειας (παρ.1.2.1, ΠΔ 11/2002) και οριοθετεί τις λειτουργικές αρμοδιότητες των συνεργαζόμενων φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και των Ενόπλων Δυνάμεων, ώστε σε κάθε περίπτωση ρύπανσης ή ενδεχόμενου κινδύνου ρύπανσης της θάλασσας και των ακτών να αναλαμβάνονται οι απαραίτητες ενέργειες για την εξουδετέρωση ή τον περιορισμό των δυσμενών επιπτώσεών της και να διασφαλίζονται τα συμφέροντα των πολιτών στις θιγόμενες τοπικές κοινωνίες (παρ. 3.3.2, ΠΔ 11/2002).
- Το *Τοπικό Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης* συντάσσεται με βάση το Εθνικό Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης και αναφέρεται στο συγκεκριμένο γεωγραφικό τομέα χωρικής αρμοδιότητας της κάθε Λιμενικής Αρχής ενώ περιλαμβάνει και αξιοποιεί τις δυνατότητες σε στελεχικό δυναμικό, τεχνικά μέσα και εξοπλισμό που διατηρούν σε ετοιμότητα, βάσει των εγκεκριμένων σχεδίων έκτακτης ανάγκης, οι υπεύθυνοι φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης στις παράκτιες εγκαταστάσεις διακίνησης πετρελαιοειδών, στα

διυλιστήρια και στις πλατφόρμες εξόρυξης αργού πετρελαίου, στα εμπορικά λιμάνια, στις μαρίνες και στις κάθε είδους θαλάσσιες εγκαταστάσεις (παρ.1.2.1, ΠΔ 11/2002).

- ✓ *Τοπικός Συντονιστής* είναι ο προϊστάμενος της Λιμενικής Αρχής ή ο νόμιμος αναπληρωτής του (μέρος ΙΙ, παρ.1.6, ΠΔ 11/2002)

3. Πεδίο Εφαρμογής (άρθρο 2, παρ.1, ΠΔ 55/1998)

Το πεδίο εφαρμογής του αναφερόμενου θεσμικού πλαισίου (παρ.1 του παρόντος) αφορά σε περιπτώσεις ρύπανσης:

- ✓ Των λιμανιών, των ακτών της χώρας και των Ελληνικών χωρικών υδάτων από εγκαταστάσεις ή πλοία και δεξαμενόπλοια, με Ελληνική ή ξένη σημαία, αλλά και από κάθε άλλη πηγή ρύπανσης
- ✓ Της ανοικτής θάλασσας από πλοία και δεξαμενόπλοια, με Ελληνική ή ξένη σημαία, με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων που ισχύουν κάθε φορά.

4. Υποχρεώσεις εγκαταστάσεων (άρθρο 5, ΠΔ 55/1998)

- ✓ Οι εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για μεταγγίσεις πετρελαίου ή για επισκευές πλοίων, οφείλουν να διαθέτουν ευκολίες υποδοχής πετρελαίου, καταλοίπων και μιγμάτων πετρελαίου, ακάθαρτου έρματος, ξεπλυμάτων των δεξαμενών δεξαμενόπλοιων, καθώς και λοιπών ρυπογόνων ουσιών
- ✓ Οι εγκαταστάσεις οφείλουν κατά τη λειτουργία τους να παίρνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την αποφυγή ρύπανσης
- ✓ Όσον αφορά τις μεταγγίσεις πετρελαίου, με εξαίρεση τη φόρτωση και εκφόρτωση «λευκών» πτητικών προϊόντων πετρελαίου (βενζίνης, νάφθας, καυσίμων αεριωθούμενων, κηροζίνης και ελαφρού diesel), κατά τη διενέργεια κάθε φόρτωσης και εκφόρτωσης πετρελαίου ή προσέλευσης σε εγκαταστάσεις και πλοία, ποσότητας μεγαλύτερη των 1000 τόνων, σύμφωνα με το άρθρο 6, παρ.1, ΠΔ 55/1998, πρέπει η εγκατάσταση ή το πλοίο να διαθέτει σε ετοιμότητα μέσα αντιμετώπισης της ρύπανσης τα οποία πρέπει να είναι και εγκεκριμένα από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου & Νησιωτικής Πολιτικής, και συγκεκριμένα:
    - o Πλωτό φράγμα
    - o Μέσα αναρρόφησης και γενικά περισυλλογής πετρελαίου
    - o Διασκορπιστικές ουσίες
- ✓ Η ίδρυση, επέκταση ή τροποποίηση θαλάσσιων λουτρικών εγκαταστάσεων επιτρέπεται μόνο μετά από άδεια που χορηγείται από την Αρχή (όπως ορίζεται στην παράγραφο 2

του παρόντος) με τη σύμφωνη γνώμη της Υγειονομικής Υπηρεσίας της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, που δίνεται μετά από προηγούμενο έλεγχο των θαλασσινών νερών από την Υγειονομική Υπηρεσία της ΝΑ και εφόσον, με φροντίδα και ευθύνη της εγκατάστασης **διατίθενται μέσα για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης μικρής έκτασης**. Ο οικείος Νομάρχης ορίζει τα αναγκαία μέσα που πρέπει να διαθέτουν οι παραπάνω εγκαταστάσεις για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης μικρής έκτασης. Εξαίρεση αποτελούν οι εγκαταστάσεις του νομού Αττικής για τις οποίες τα μέσα αυτά ορίζονται από τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής.

5. Αντιμετώπιση της ρύπανσης από πετρέλαιο

Σε ένα περιστατικό ρύπανσης από πετρέλαιο, η κατηγοριοποίηση του τύπου της ακτογραμμής και των παραλίων σε συνδυασμό με την προεπιλογή των κατάλληλων μέσων καταπολέμησης και τον προκαθορισμό περιοχών με αυξημένη σχετική προτεραιότητα προστασίας, διευκολύνει στη λήψη απόφασης για την ακολουθητέα μέθοδο αντιμετώπισης του περιστατικού (παρ.1.8, ΠΔ 11/2000).

5.1. Μέθοδοι περιορισμού ή καταπολέμησης της ρύπανσης (παρ. 1.8, ΠΔ 11/2002)

- ✓ Διακοπή ή κατά το δυνατόν ελαχιστοποίηση του ρυθμού διαφυγής του πετρελαίου στο περιβάλλον
- ✓ Παρακολούθηση της κίνησης της κηλίδας, εφόσον δεν συντρέχει κίνδυνος προσβολής ακτών, με πλωτά ή εναέρια μέσα
- ✓ Ανάκτηση του πετρελαίου από την επιφάνεια της θάλασσας
- ✓ Διασκορπισμός του πετρελαίου στην ανοιχτή θάλασσα
- ✓ Προστασία των ευαίσθητων περιοχών (ευπαθών οικοσυστημάτων ή περιοχών οικονομικής δραστηριότητας)
- ✓ Ανάκτηση του πετρελαίου από κατάλληλα σημεία της ακτής και στη συνέχεια καθαρισμός της παραλίας
- ✓ Βιοαποκατάσταση
- ✓ Οποιοσδήποτε πρόσφορος συνδυασμός των παραπάνω

5.2. Πλωτά φράγματα για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης από πετρέλαιο

Τα πλωτά φράγματα χρησιμοποιούνται για τον περιορισμό της ρύπανσης της θάλασσας από πετρελαιοειδή. Οι αποφάσεις έγκρισης καταλληλότητας πλωτού φράγματος εκδίδονται από τη Διεύθυνση Ελέγχων Εμπορικών Πλοίων του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής. Στις αποφάσεις αναφέρεται το είδος χρήσης για το

οποίο είναι κατάλληλο το φράγμα (ήρεμη – προστατευμένη/ανοικτή θάλασσα) (άρθρο 2 & 3, ΥΑ 3221.2/1/99/1999).

5.3. Χημικές Διασκορπιστικές Ουσίες (ΧΔΟ)

Οι ΧΔΟ 3ης γενιάς επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται για τη διάσπαση πετρελαιοκηλίδων εφόσον πληρούν τους όρους της ΚΥΑ 5219/Φ11/4/2000/2000. Οι ΧΔΟ 1ης και 2ης γενιάς απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται για τη διάσπαση πετρελαιοκηλίδων (άρθρο 3, ΚΥΑ 5219/Φ11/4/2000/2000). Οι ΧΔΟ, για να μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μέσο απορρύπανσης, εγκρίνονται από το Γενικό Χημείο του Κράτους (άρθρο 4, παρ.1, ΚΥΑ 5219/Φ.11/4/2000/2000). Κάθε έγκριση που χορηγείται κοινοποιείται στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου & Νησιωτικής Πολιτικής και το Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών. Οι δειγματοληπτικοί έλεγχοι στις χημικές διασκορπιστικές ουσίες, όταν κρίνεται σκόπιμο, διενεργούνται από τις Λιμενικές Αρχές ή τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Γενικού Χημείου του Κράτους (άρθρο 7, παρ.2, ΚΥΑ 5219/Φ.11/4/2000) και οι φυσικοχημικές ιδιότητες, τα αποδεκτά όρια και οι μέθοδοι ελέγχου αναφέρονται στο Παράρτημα Ι της ΚΥΑ 5219/Φ11/4/2000/2000.

Μόνο όταν ο εγκλωβισμός της κηλίδας και η περισυλλογή του επιπλέοντος πετρελαίου είναι αδύνατη, εξετάζεται η δυνατότητα χρήσης ΧΔΟ με κατάλληλα μέσα, αφού ληφθούν υπόψη οι γενικότερες περιβαλλοντικές συνθήκες και οι σχετικές μόνιμες διαταγές (Παράρτημα ΙΙ, παρ. 6.30, ΠΔ 11/2002).

5.4. Αποκατάσταση του περιβάλλοντος

Ο επιθυμητός βαθμός αποκατάστασης του περιβάλλοντος στις θαλάσσιες περιοχές και τις ακτές που επηρεάστηκαν από το συμβάν, προσδιορίζεται σε συνεργασία με το ΕΚΘΕ και τους εμπλεκόμενους ΟΤΑ, με συνεκτίμηση τυχόν συστάσεων και οδηγιών του ΥΠΕΧΩΔΕ (Τομέας Τουρισμού ή Βιομηχανίας κατά περίπτωση) και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Τομέας Αλιείας). Η αποκατάσταση περιλαμβάνει και επεμβάσεις αντικατάστασης υλικών της ακτογραμμής ανάλογα με τον τύπο και το είδος χρήσης της (παρ.3.15.1, ΠΔ 11/2002).

5.5. Καθαρισμός των ακτών (Μέρος ΙΙ, παρ.6.35, 6.36, 6.37, 6.40, ΠΔ 11/2002)

Σύμφωνα με το υπόδειγμα Τοπικού Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης που παρατίθεται στο ΠΔ 11/2002, στην περίπτωση καθαρισμού των ακτών ο Τοπικός Συντονιστής (όπως ορίζεται στην παράγραφο 2 του παρόντος) αποφασίζει για τη μέθοδο που θα εφαρμοστεί και την έκταση του καθαρισμού που θα εκτελεστεί.

Πριν αποφασίσει τη μέθοδο που θα εφαρμοστεί, ο Τοπικός Συντονιστής συνεκτιμά:

- ✓ Το είδος και την ποσότητα του πετρελαίου που βρίσκεται στην ακτή

- ✓ Το είδος και τις χρήσεις της ακτής
- ✓ Το βάθος που έχει εισχωρήσει το πετρέλαιο
- ✓ Τη δυνατότητα πρόσβασης στην περιοχή από ξηρά και θάλασσα
- ✓ Την πιθανή επίπτωση στο ευρύτερο οικοσύστημα της ακτογραμμής

Η μέθοδος που θα χρησιμοποιηθεί επιλέγεται αφού ληφθούν υπόψη ισχύουσες οδηγίες του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (IMO), του Περιφερειακού Κέντρου Καταπολέμησης της Ρύπανσης στη Μεσόγειο Θάλασσα (REMPEC) καθώς και οι συστάσεις άλλων διεθνών κέντρων που ασχολούνται με συναφή θέματα.

Ο καθαρισμός των ακτών εκτελείται κυρίως από τους συναρμόδιους ΟΤΑ και τα Λιμενικά Ταμεία της περιοχής του συμβάντος.

6. Έλεγχοι και παρακολούθηση

Την ευθύνη της επιτήρησης του θαλάσσιου χώρου με πλωτά και χερσαία μέσα έχουν οι κατά τόπους Περιφερειακοί Σταθμοί Καταπολέμησης της Ρύπανσης (ΠΣΚΡ), οι οποίοι διενεργούν παράλληλα και επιθεωρήσεις στα πλοία κατά τις διενεργούμενες φορτοεκφορτώσεις πετρελαίου, τον έλεγχο παράδοσης των καταλοίπων πετρελαίων, πετρελαιοειδών μιγμάτων και άλλων ρυπογόνων ουσιών στις ευκολίες υποδοχής που διατίθενται γι' αυτό (άρθρο 15, παρ.2, ΠΔ 55/1998). Οι υφιστάμενοι Περιφερειακοί Σταθμοί Καταπολέμησης της Ρύπανσης, σύμφωνα με την ιστοσελίδα του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου & Νησιωτικής Πολιτικής (Ιστοσελίδα Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου & Νησιωτικής Πολιτικής, www.yen.gr, Ιανουάριος 2008), βρίσκονται στα εξής λιμάνια, ανά Περιφέρεια:

- ✓ Ανατολική Μακεδονία & Θράκη: Καβάλας, Αλεξανδρούπολης
- ✓ Κεντρική Μακεδονία: Θεσσαλονίκης
- ✓ Ηπείρου: Πρεβέζης, Ηγουμενίτσας
- ✓ Θεσσαλίας: Βόλου
- ✓ Δυτικής Ελλάδος: Πάτρας
- ✓ Αττικής: Πειραιά, Ελευσίνας, Λαυρίου
- ✓ Πελοποννήσου: Νεάπολης Βοΐων, Πύλου, Ισθμίων
- ✓ Κρήτης: Χανίων, Ηρακλείου
- ✓ Βορείου Αιγαίου: Λήμνου, Χίου, Μυτιλήνης, Σάμου
- ✓ Νοτίου Αιγαίου: Ρόδου, Θήρας, Σύρου
- ✓ Ιονίων Νήσων: Ζακύνθου, Κερκύρας

Οι έλεγχοι λειτουργίας των ευκολιών υποδοχής διενεργούνται από την αρμόδια Αρχή, όπως αυτή ορίζεται στην παράγραφο 2 του παρόντος, πλην της περίπτωσης όπου η εγκατάσταση υποδέχεται λύματα και απορρίμματα, οπότε ο έλεγχος διενεργείται από την Αρχή σε συνεργασία με τις αρμόδιες Υγειονομικές Υπηρεσίες και το ΥΠΕΧΩΔΕ (άρθρο 9, παρ.2, ΠΔ 55/1998).

7. Σχέδια Αντιμετώπισης της Ρύπανσης

Για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης της θάλασσας από πετρέλαιο υιοθετείται κλιμακωτή ενεργοποίηση μηχανισμών αντιμετώπισης, βάσει του εθνικού συστήματος που περιλαμβάνει τρία επίπεδα κινητοποίησης (παρ.1.2.5, ΠΔ 11/2002) και παρατίθεται στον Πίνακα 1 στο παράρτημα του παρόντος. Ο Πίνακας 2 στο παράρτημα του παρόντος παρουσιάζει συσχέτιση του μεγέθους του δεξαμενόπλοιου και της εκτιμώμενης ποσότητας κηλίδας. Τα σχέδια που προβλέπονται στην παρ. 1.2.5 του ΠΔ 11/2002, είναι τα εξής:

- ✓ Το *Εθνικό Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης από πετρέλαιο και άλλες επιβλαβείς ουσίες (NCP)*, το οποίο τέθηκε σε ισχύ με το ΠΔ 11/2002.
- ✓ Το *Τοπικό Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης από πετρέλαιο και άλλες επιβλαβείς ουσίες (LCP)*, το οποίο καταρτίζεται με ευθύνη των τοπικών Λιμενικών Αρχών σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Εθνικού Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης από πετρέλαιο και άλλες επιβλαβείς ουσίες. Η ΔΠΘΠ μεριμνά για τον έλεγχο, την έγκριση, την ενημέρωση και την τροποποίηση των σχεδίων έκτακτης ανάγκης των Λιμενικών Αρχών της Χώρας (παρ.3.20, ΠΔ 11/2002).
- ✓ Το *Σχέδιο έκτακτης ανάγκης του φορέα διοίκησης ή εκμετάλλευσης του λιμένα (PCP)*
- ✓ Το *Σχέδιο έκτακτης ανάγκης της παράκτιας ή υπεράκτιας εγκατάστασης διακίνησης πετρελαιοειδών ή εξόρυξης πετρελαίου αντίστοιχα (FCP)*
- ✓ Το *Περιφερειακό Σχέδιο έκτακτης ανάγκης (RCP)*

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την παρ. 1.2.3. του ΠΔ 11/2002, σχέδια έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης της θάλασσας από πετρέλαιο, οφείλουν να έχουν:

- Τα εμπορικά λιμάνια
- Οι παράκτιες εγκαταστάσεις διακίνησης πετρελαιοειδών
- Οι εγκαταστάσεις εξόρυξης αργού πετρελαίου μακριά από τις ακτές

Τα παραπάνω σχέδια σύμφωνα με την ίδια παράγραφο του ΠΔ 11/2002, πρέπει να είναι εναρμονισμένα με το τοπικό σχέδιο της οικείας Λιμενικής Αρχής και κατ' επέκταση με το εθνικό σχέδιο.

Σύμφωνα με την παρ. 3.19 του ΠΔ 11/2002 οφείλουν να έχουν σχέδια έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης της θάλασσας από πετρέλαιο και οι εξής:

- Τα ελληνικά πλοία που υπάγονται στη Δ.Σ. MARPOL 73/78 (παρ.3.19, ΠΔ 11/2002)
- Πλωτά ναυπηγήματα που λειτουργούν ως πλωτές ευκολίες παραλαβής, αποθήκευσης, επεξεργασίας πετρελαιοειδών καταλοίπων σε ελληνικά λιμάνια (παρ.3.19, ΠΔ 11/2002)
- Πλωτές δεξαμενές ή δεξαμενόπλοια που λειτουργούν ως αποθήκες υγρών καυσίμων (παρ.3.19, ΠΔ 11/2002)

Όλα τα παραπάνω σχέδια εγκρίνονται από τη Διεύθυνση Μελετών Κατασκευών του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου & Νησιωτικής Πολιτικής ή τους αναγνωρισμένους από το ΥΕΝΑΝΠ νηογνώμονες (παρ.3.19, ΠΔ 11/2002).

Όλες οι αναθεωρήσεις και ενημερώσεις των εγκεκριμένων σχεδίων έκτακτης ανάγκης γνωστοποιούνται στην αρμόδια Λιμενική Αρχή, η οποία υποβάλει στη ΔΠΘΠ ετήσια συγκεντρωτική ενημέρωση των μεταβολών των στοιχείων του τοπικού κατά περίπτωση σχεδίου. Ειδικά οι παράκτιες εγκαταστάσεις διακίνησης υδρογονανθράκων και οι θαλάσσιες εγκαταστάσεις εξόρυξης πετρελαίου μακριά από τις ακτές υποβάλλουν κατ' έτος αντίγραφο του ισχύοντος σχεδίου έκτακτης ανάγκης και στη ΔΠΘΠ μέσω της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής (παρ.3.19, ΠΔ 11/2002).

Τέλος υπάρχει και το Σχέδιο «Οδηγίες – Διαδικασίες για αντιμετώπιση περιστατικών πλοίων που βρίσκονται σε κατάσταση ανάγκης ή κινδύνου – Ορισμός περιοχών καταφυγής» (ΥΑ 2411.1/07/03/2003), στο οποίο αναφέρεται ότι σε περίπτωση πλοίου ευρισκόμενου σε κατάσταση ανάγκης ή κινδύνου εξαιτίας θαλασσοταραχής, σύγκρουσης, προσάραξης, διαρροής, βύθισης κλπ, από την οποία προκαλείται ή ενδέχεται να προκληθεί ρύπανση της θάλασσας, την ευθύνη για την αποτροπή, περιορισμό ή εξουδετέρωσή της και την καταβολή των σχετικών δαπανών φέρουν οι υπεύθυνοι του πλοίου ή της εγκατάστασης. Παράλληλα όμως απαιτείται ανάλογη κινητοποίηση της ΔΠΘΠ. Όπως είναι φυσικό το ΕΚΣΕΔ δίνει προτεραιότητα στην ασφάλεια και τυχόν ανάγκη διάσωσης των επιβαινόντων στο πλοίο.

8. Δράσεις αντιμετώπισης ρύπανσης της θάλασσας και των ακτών

- ✓ Σε περίπτωση περιστατικού ρύπανσης ή πιθανού κινδύνου πρόκλησης, ο πλοίαρχος και εκπρόσωπος του πλοίου ή ο προϊστάμενος ή διευθυντής της εγκατάστασης, ενημερώνει την αρμόδια Λιμενική Αρχή ή το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής (άρθρο 11, παρ.1, ΠΔ 55/1998).
- ✓ Στην αντιμετώπιση μεγάλης έκτασης ρύπανσης της θάλασσας και των ακτών από πετρέλαιο και άλλες επιβλαβείς ουσίες μπορούν να συνδράμουν και εξειδικευμένες επιχειρήσεις αντιμετώπισης της ρύπανσης είτε αναλαμβάνοντας την καταπολέμηση της ρύπανσης στη θάλασσα και στις ακτές είτε συνδράμοντας τις Λιμενικές Αρχές και τους κατά περίπτωση αρμόδιους ΟΤΑ στην αντιμετώπιση της ρύπανσης (παρ.3.5.19, ΠΔ 11/2002). Οι προϋποθέσεις χορήγησης άδειας και οι ελάχιστες απαιτήσεις σε οργάνωση, επιστημονικό και τεχνικό προσωπικό, εξοπλισμό, υλικά, μέσα και ουσίες που πρέπει να διαθέτουν οι επιχειρήσεις αυτές, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια προκειμένου να τους χορηγηθεί η άδεια λειτουργίας ως αναγνωρισμένες επιχειρήσεις καταπολέμησης της θαλάσσιας ρύπανσης, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου & Νησιωτικής Πολιτικής (άρθρο 11, παρ.6, ΠΔ 55/1998).
- ✓ Σε περίπτωση μεγάλης έκτασης σοβαρού περιστατικού επιπέδου 3, σύμφωνα με τον πίνακα 1 του παραρτήματος του παρόντος, για την αντιμετώπιση του οποίου απαιτείται διεθνής βοήθεια, ενημερώνονται από τη ΔΠΘΠ τα Κέντρα Διεθνούς Συνεργασίας. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο αιτείται η διεθνής συνδρομή, είτε μέσω του Περιφερειακού Κέντρου Άμεσης Επέμβασης για την Αντιμετώπιση της Ρύπανσης της Μεσογείου Θαλάσσης, στο πλαίσιο του περιφερειακού συστήματος προστασίας της Μεσογείου που έχει καθιερωθεί από το Πρόγραμμα Περιβάλλοντος των Ηνωμένων Εθνών, είτε μέσω του Τμήματος Επείγουσας Επέμβασης για Ρύπανση Βρυξελλών στο πλαίσιο του σχεδιασμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη συνεργασία των Κρατών – Μελών σε περιπτώσεις καταπολέμησης της ατυχηματικής ρύπανσης (Κεφάλαιο 1, παρ.1.2.5, ΠΔ 11/2002). Το αίτημα διαβιβάζεται μέσω του ΚΕΠΠ της ΓΓΠΠ (άρθρο 27, παρ.2, Ν 3536/2007).
- ✓ Σε περίπτωση περιστατικού ρύπανσης εξαιρετικά μεγάλης έκτασης, το Ενιαίο Κέντρο Συντονισμού, Έρευνας & Διάσωσης (ΕΚΣΕΔ) ενημερώνει τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (Κεφάλαιο 3, παρ.3.5.4, ΠΔ 11/2002).
- ✓ Οι αναγκαίες εργασίες αντιμετώπισης της ρύπανσης εκτελούνται από την Ομάδα Καταπολέμησης της οποίας προΐσταται ο Αξιωματικός Συντονιστής Επιχειρήσεων που ορίζεται από τον Τοπικό Συντονιστή (μέρος ΙΙ, παρ.4.12, ΠΔ 11/2002). Η Ομάδα

Καταπολέμησης, σύμφωνα με την παρ.4.13 του μέρους ΙΙ του ΠΔ 11/2002, αποτελείται από:

- Επιχειρησιακές ομάδες επέμβασης των οποίων οι λειτουργίες, σύμφωνα με την παρ.4.14 του μέρους ΙΙ του ΠΔ 11/2002, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:
  - Εγκλωβισμό της κηλίδας
  - Ανάκτηση πετρελαίου
  - Χρήση ΧΔΟ (χημικών διασκορπιστικών ουσιών πετρελαίου)
  - Καθαρισμό ακτών
  - Προσωρινή εναπόθεση περισυλλεγμένων πετρελαιοειδών καταλοίπων και ρυπανθέντων υλικών
  - Τελική διάθεση καταλοίπων
  - Καταδυτικές εργασίες
- Ομάδες Υποστήριξης των οποίων οι λειτουργίες, σύμφωνα με την παρ.4.15 του μέρους ΙΙ του ΠΔ 11/2002, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:
  - Μεταφορά πετρελαιοειδών καταλοίπων
  - Προμήθεια – μεταφορά ΧΔΟ
  - Προμήθεια – μεταφορά καυσίμων
  - Προμήθεια – μεταφορά εξοπλισμού
  - Εξασφάλιση ενδιαιτημάτων στα συνεργεία
  - Μεταφορά ανθρώπινου δυναμικού
  - Συντήρηση αντιρρυπαντικού εξοπλισμού – σκαφών και μηχανημάτων

9. Δράσεις συναρμόδιων φορέων για την αντιμετώπιση της ρύπανσης της θάλασσας και των ακτών (παρ.3.5, ΠΔ 11/2002)

Σε περιπτώσεις περιστατικών ρύπανσης της θάλασσας και των ακτών ο γενικός συντονισμός, όπως προαναφέρθηκε, αναλαμβάνεται από το Ενιαίο Κέντρο Συντονισμού, Έρευνας & Διάσωσης (ΕΚΣΕΔ) και όλοι οι συναρμόδιοι φορείς οφείλουν να ενημερώνουν το ΕΚΣΕΔ για τις σχετικές δράσεις τους. Το ΕΚΣΕΔ συγκεντρώνει όλες τις ως άνω αναφορές καθώς και τις καταγγελίες οποιασδήποτε προέλευσης και τις διαβιβάζει περαιτέρω στη ΔΠΘΠ και τις εμπλεκόμενες Λιμενικές Αρχές (παρ.3.6, ΠΔ 11/2002).

9.1. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

9.1.1. Γενικό Επιτελείο Στρατού

- ✓ Ενημερώνουν το ΕΚΣΕΔ για κάθε περιστατικό ρύπανσης που υποπίπτει στην αντίληψη των κυβερνητών αεροσκαφών ή ελικοπτέρων της αεροπορίας στρατού.

- ✓ Εφαρμόζει κατάλληλο σχεδιασμό αποτροπής ρύπανσης της θάλασσας από παράκτιες στρατιωτικές εγκαταστάσεις.
- ✓ Διαθέτει μηχανήματα έργου κατάλληλα για τη διενέργεια καθαρισμού ακτών ή μεταφοράς καταλοίπων και απορριμμάτων.
- ✓ Σε περίπτωση που συντρέχει λόγος και υπάρχει η δυνατότητα διαθέτει στο Εθνικό Συντονιστικό Κέντρο Καταπολέμησης Ρύπανσης προσωπικό για την ενίσχυση των ομάδων αντιμετώπισης της ρύπανσης των ακτών.

9.1.2. Γενικό Επιτελείο Ναυτικού

- ✓ Εφαρμόζει κατάλληλο σχεδιασμό αποτροπής ρύπανσης της θάλασσας από παράκτιες στρατιωτικές εγκαταστάσεις και ναύσταθμους.
- ✓ Μεριμνά για τη συγκρότηση και την εκπαίδευση αγήματος αντιμετώπισης περιστατικών ρύπανσης που προκαλούνται από πολεμικά πλοία και ναυτικές υπηρεσίες ή εγκαταστάσεις.
- ✓ Συμμετέχει με πολεμικά πλοία, αεροσκάφη και ελικόπτερα στο μηχανισμό επιτήρησης των Ελληνικών θαλασσών για τον έγκαιρο εντοπισμό περιστατικών ρύπανσης από πετρέλαιο.
- ✓ Διαθέτει, εφόσον απαιτείται, στο Εθνικό Συντονιστικό Κέντρο Καταπολέμησης Ρύπανσης κατάλληλα σκάφη, τεχνικά μέσα και προσωπικό για την αντιμετώπιση ενός περιστατικού μεγάλης έκτασης.

9.1.3. Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας

- ✓ Συμμετέχει με ειδικό κλιμάκιο στο ΕΚΣΕΔ.
- ✓ Συνδράμει στον εντοπισμό και την παρακολούθηση της κίνησης πετρελαιοκηλίδων στον Ελληνικό θαλάσσιο χώρο και στην ανοιχτή θάλασσα.
- ✓ Διαθέτει κατάλληλα μεταγωγικά αεροσκάφη και ελικόπτερα για την ταχεία αποστολή υλικών και μέσων σε πληγείσες περιοχές της χώρας, όπως επίσης και προς τρίτες χώρες στο πλαίσιο παροχής διεθνούς βοήθειας.
- ✓ Αναλαμβάνει, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, την καταστροφή με πολεμικά αεροσκάφη πλοίων ή πλωτών ναυπηγημάτων που τελούν σε διαρκή ακυβερνησία και έχουν εγκαταλειφθεί από το πλήρωμά τους και τα οποία συνιστούν άμεση απειλή καταστροφής του θαλάσσιου περιβάλλοντος, κατόπιν ειδικής απόφασης του ΕΚΣΕΔ.
- ✓ Παρέχει διευκολύνσεις σε στρατιωτικά αεροδρόμια για τις αφίξεις αεροσκαφών τρίτων χωρών που μεταφέρουν υλικά απορρύπανσης στις Λιμενικές Αρχές στο πλαίσιο διεθνούς βοήθειας.

9.1.4. Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία

- ✓ Εκδίδει τακτικές και ειδικές προγνώσεις μετεωρολογικών και ωκεανογραφικών στοιχείων που αφορούν σε περιοχές ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για την ευρύτερη λεκάνη της Ανατολικής Μεσογείου στο πλαίσιο του ισχύοντος επιχειρησιακού σχεδίου ενεργειών σε περίπτωση ρύπανσης της θάλασσας από πετρελαιοκηλίδα.

9.1.5. Υδρογραφική Υπηρεσία

- ✓ Εκδίδει ειδικές οδηγίες προς τους ναυτιλλόμενους για τις θαλάσσιες περιοχές όπου αντιμετωπίζεται περιστατικό ρύπανσης.

9.2. Υπουργείο Εξωτερικών

- ✓ Ενημερώνει τις διπλωματικές Αρχές ξένων κρατών εφόσον υπήκοοί τους εμπλέκονται στο περιστατικό με οποιονδήποτε τρόπο.
- ✓ Ενημερώνει δια των Ελληνικών διπλωματικών Αρχών άλλες χώρες και Οργανισμούς για παροχή βοήθειας ή από κοινού αντιμετώπιση συμβάντος που επηρεάζει και τις δύο χώρες.

9.3. Υπουργείο Εσωτερικών

9.3.1. Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας

- ✓ Σε περιπτώσεις περιστατικού ρύπανσης εξαιρετικά μεγάλης έκτασης το ΕΚΣΕΔ ενημερώνει τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας.

9.3.2. Ελληνική Αστυνομία

- ✓ Σε περίπτωση ανάγκης παρέχει βοήθεια με τις κατά τόπους υπηρεσίες της.
- ✓ Μεριμνά για τη λήψη μέτρων τάξης και ασφάλειας στην ευρύτερη χερσαία περιοχή του ατυχήματος εξασφαλίζοντας την απρόσκοπτη διακίνηση των οχημάτων και των ομάδων καταπολέμησης του περιστατικού και των ασθενοφόρων μεταφοράς ατυχηματιών και εκκενώνει, εφόσον απαιτείται, τις κατοικημένες παρακείμενες περιοχές.

9.3.3. Πυροσβεστικό Σώμα

- ✓ Σε περίπτωση ανάγκης παρέχει βοήθεια με τις κατά τόπους υπηρεσίες του.
- ✓ Μεριμνά για την πυρασφάλεια στις περιπτώσεις διαρροής πετρελαίου και παραγώγων του στην ξηρά και διασφαλίζει όρους προστασίας των παρακείμενων χερσαίων εγκαταστάσεων και κατοικιών σε περιπτώσεις διαρροής εύφλεκτων προϊόντων, κινητοποιώντας την ΕΜΑΚ όπου απαιτείται.

9.4. Υπουργείο Οικονομικών

9.4.1. Τελωνειακές Υπηρεσίες

- ✓ Μεριμνούν για την ταχεία διεκπεραίωση των διατυπώσεων που σχετίζονται αφενός με τη διακίνηση ειδών και εξοπλισμού διεθνούς τεχνικής βοήθειας, αφετέρου με τη διάθεση σε χερσαίες εγκαταστάσεις του πετρελαίου που περισυλλέγεται από την επιφάνεια της θάλασσας ή τις δεξαμενές κινδυνεύοντος πλοίου ή ναυαγίου κατά την αντιμετώπιση περιστατικών έκτακτης ανάγκης.

9.4.2. Γενικό Χημείο του Κράτους

- ✓ Προβαίνει σε χημικές αναλύσεις επείγοντος χαρακτήρα που του ζητούνται από το ΕΚΣΕΔ.
- ✓ Προβαίνει σε αναλύσεις για την ταυτοποίηση των πετρελαϊκών ρύπων, διευκολύνοντας το έργο των Λιμενικών Αρχών στον εντοπισμό των υπαιτίων ρύπανσης.
- ✓ Προβαίνει σε ειδικές αναλύσεις για τον προσδιορισμό των επιτρεπόμενων τύπων ΧΔΟ.

9.5. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

- ✓ Σε περίπτωση σοβαρού περιστατικού ρύπανσης εισηγείται μέτρα που αφορούν σε θέματα αλιείας, υδατοκαλλιέργειας, προστασίας αλιευτικών πόρων και βιοποικιλότητας.

9.6. Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας

- ✓ Συνδράμει με αναφορές των χειριστών της Πολιτικής Αεροπορίας το ΕΚΣΕΔ στις προβλέψεις μετακίνησης των πετρελαιοκηλίδων για καλύτερη σχεδίαση και προγραμματισμό αντιμετώπισης του περιστατικού.

9.7. Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών

- ✓ Παρέχει πληροφορίες για την τοξικότητα των χρησιμοποιούμενων διασκορπιστικών ουσιών.
- ✓ Υποδεικνύει περιοχές ιδιαίτερου ενδιαφέροντος από πλευράς ιχθυοπαραγωγής και προτείνει όρους καλύτερης προστασίας τους.
- ✓ Παρέχει επιστημονική υποστήριξη για τον τρόπο/μέθοδο αντιμετώπισης περιστατικών ρύπανσης ανάλογα με το είδος των φυσικών οικοσυστημάτων των περιοχών που επηρεάζονται από το περιστατικό ρύπανσης.
- ✓ Παρέχει πληροφορίες για τη συμπεριφορά των διαφόρων τύπων πετρελαίου στη θάλασσα.
- ✓ Παρακολουθεί με επιστημονικό προσωπικό τις επιχειρήσεις εξουδετέρωσης περιστατικών ρύπανσης καθώς και τις βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες

επιπτώσεις στη θαλάσσια πανίδα και χλωρίδα προσβεβλημένων περιοχών και αποφαίνεται για την ποιότητα αποκατάστασης του περιβάλλοντος.

- ✓ Συμμετέχει με εκπρόσωπό του στην Κεντρική Συμβουλευτική Επιτροπή.

9.8. Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας – Εθνικό Κέντρο Έρευνας Φυσικών Επιστημών «Δημόκριτος»

- ✓ Παρέχει στο ΕΚΣΕΔ κατευθυντήριες οδηγίες για τη λήψη των ενδεικνυόμενων μέτρων προστασίας και τη μεθοδολογία αντιμετώπισης περιστατικού κατά το οποίο ραδιενεργά απόβλητα ή κατάλοιπα καταλήγουν στο θαλάσσιο αποδέκτη και συμμετέχει δυνητικά στην Κεντρική Συμβουλευτική Επιτροπή.

9.9. Υπουργεία Εσωτερικών, Ανάπτυξης, ΠΕΧΩΔΕ, Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης μαζί με τις κατά τόπους Υπηρεσίες των Περιφερειών και των εποπτευόμενων Νομαρχιακών, Δημοτικών και Κοινοτικών Αρχών

- ✓ Μεριμνούν στο πλαίσιο της κείμενης νομοθεσίας και των υφιστάμενων υγειονομικών κανονισμών για την αποφυγή διάθεσης, απόρριψης ή εκβολής πετρελαιοειδών ουσιών από χερσαίες πηγές ρύπανσης. Στο σημείο αυτό σημειώνουμε ότι με βάση το άρθρο 12, παρ. 7 του ΠΔ 51/2007, οι Διευθύνσεις Υδάτων των Περιφερειών λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να μην αυξηθεί η ρύπανση των θαλάσσιων υδάτων ενώ με βάση το άρθρο 5, παρ.6 του ΠΔ 55/1998, οι Υγειονομικές Υπηρεσίες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων διενεργούν ελέγχους στα θαλάσσια ύδατα των λουτρικών εγκαταστάσεων.
- ✓ Συνδράμουν μέσω των αποκεντρωμένων Υπηρεσιών τους το έργο των Λιμενικών Αρχών με τεχνικά μέσα, επιστημονικά στελέχη και προσωπικό στην καταπολέμηση της ρύπανσης των ακτών και παρέχουν οικονομικά στοιχεία για πραγματοποιηθέντα έξοδα αντιμετώπισης του περιστατικού και τις ακόλουθες δυσμενείς επιπτώσεις του στην τοπική οικονομική ζωή.
- ✓ Εκπρόσωποι των ανωτέρω Υπουργείων στελεχώνουν την Κεντρική Συμβουλευτική Επιτροπή (ΚΣΕ) που λειτουργεί ως μόνιμη επιτελική ομάδα συνδέσμων/ εμπειρογνωμόνων του ΕΚΣΕΔ και διασφαλίζει διυπουργικό συντονισμό των διοικητικών δράσεων κατά τις φάσεις αντιμετώπισης των σοβαρών περιστατικών, εισηγούμενοι έκτακτα μέτρα περιορισμού των οχληρών επιπτώσεων του περιστατικού ρύπανσης στη δημόσια υγεία και το περιβάλλον.

9.10. Φορείς Διοίκησης των Ελληνικών Λιμένων

- ✓ Σε περιπτώσεις ρύπανσης λιμένων και αγκυροβολίων επεμβαίνουν για την αντιμετώπισή τους στο πλαίσιο του κατά περίπτωση εγκεκριμένου σχεδίου (PCP) υπό

τη συντονιστική καθοδήγηση της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής ή/και του ΕΚΣΕΔ κατά περίπτωση, ανάλογα ,με τη βαρύτητα του περιστατικού.

- ✓ Υποχρεούνται να εξασφαλίζουν κατάλληλους χώρους για την εγκατάσταση των Σταθμών Πρόληψης και Καταπολέμησης Ρύπανσης, την αποθήκευση του μηχανικού εξοπλισμού και τον ελλιμενισμό των πλωτών επιχειρησιακών μέσων Λιμενικού Σώματος.
- ✓ Υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ύπαρξη επαρκών και κατάλληλων ευκολιών υποδοχής πετρελαιοειδών καταλοίπων και απορριμμάτων για την εξυπηρέτηση των πλοίων που προσεγγίζουν στα συγκεκριμένα λιμάνια κατά περίπτωση.

9.11. Παράλιοι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ)

- ✓ Μεριμνούν για τον καθαρισμό των παραλίων, σε περιπτώσεις προσβολής των ακτών, υπό τη συντονιστική καθοδήγηση της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής ή/και του ΕΚΣΕΔ στο πλαίσιο του εγκεκριμένου τοπικού σχεδίου έκτακτης ανάγκης (LCP) ή του εθνικού σχεδίου (NCP) κατά περίπτωση, ανάλογα με τη βαρύτητα του περιστατικού. Σύμφωνα, με την παρ.5.4 του ΠΔ 11/2002 <u>τα έξοδα των ΟΤΑ για τους καθαρισμούς των ακτών στις περιοχές τους περιλαμβάνονται σε αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής και καταλογίζονται κατά των υπαιτίων πρόκλησης της ρύπανσης</u>.

9.12. Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις & ΟΤΑ

- ✓ Διαθέτουν το διαθέσιμο εξοπλισμό και προσωπικό για την καταπολέμηση του περιστατικού σύμφωνα με τα τοπικά σχέδια έκτακτης ανάγκης.

Στον Πίνακα 3 του Παραρτήματος του παρόντος δίνονται συνοπτικά οι κύριες δράσεις για την ποιότητα του θαλάσσιου περιβάλλοντος σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Παράρτημα

Πίνακας 1. Εφαρμοζόμενα σχέδια ανάλογα με την ποσότητα διαφυγόντος πετρελαίου στο περιβάλλον (ΠΔ 11/2002)

Βαθμίδα κινητοποίησης	Εφαρμοζόμενο Σχέδιο	Ποσότητα διαφυγόντος πετρελαίου στο περιβάλλον
Επίπεδο 1	PCP/FCP/LCP	Έως και 7 τόνους*
Επίπεδο 2	LCP/RCP/NCP	Άνω των 7 τόνων και μικρότερη των 700 τόνων
Επίπεδο 3	NCP	Από 700 τόνους και άνω

PCP (Port Contingency Plan): Εγκεκριμένο σχέδιο έκτακτης ανάγκης του φορέα διοίκησης ή εκμετάλλευσης του λιμένα

FCP (Facility Contingency Plan): Εγκεκριμένο σχέδιο έκτακτης ανάγκης της παράκτιας ή υπεράκτιας εγκατάστασης διακίνησης πετρελαιοειδών ή εξόρυξης πετρελαίου αντίστοιχα

LCP (Local Contingency Plan): Εγκεκριμένο τοπικό σχέδιο έκτακτης ανάγκης της Λιμενικής Αρχής

RCP (Regional Contingency Plan): Περιφερειακό σχέδιο έκτακτης ανάγκης που αποτελεί συνδυασμό των τοπικών σχεδίων των εμπλεκόμενων Λιμενικών Αρχών υπό το γενικό συντονισμό του ιεραρχικά ανώτερου Τοπικού Συντονιστή

NCP (National Contingency Plan): Εθνικό σχέδιο αντιμετώπισης περιστατικών ρύπανσης της θάλασσας από πετρέλαιο και άλλες επιβλαβείς ουσίες

*Οι φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης των εμπορικών λιμένων εθνικής σημασίας, τα διυλιστήρια και οι κάθε είδους παράκτιες εγκαταστάσεις διακίνησης πετρελαιοειδών απαιτείται όπως διαθέτουν σχεδιασμό, προσωπικό, εξοπλισμό, μέσα και οργάνωση για την αντιμετώπιση ρύπανσης που θα προέρχεται από ενδεχόμενη διαφθγή επιβλαβών οθσιών στο περιβάλλον συνεπεία ναυτικού ατυχήματος ή άλλης αιτίας και υποχρεούνται να είναι σε θέση να αντιμετωπίζουν άμεσα με μέσα που διαθέτουν αποκλειστικά για το σκοπό αυτό οποιοδήποτε παρόμοιο περιστατικό από διαφυγή υδρογονανθράκων στη θάλασσα σε ποσότητα ανάλογη προς το ωφέλιμο φορτίο των προσεγγιζόντων δεξαμενοπλοίων σύμφωνα με τον πίνακα 2 που ακολουθεί.

Πίνακας 2. Συσχέτιση μεγέθους Δ/Ξ-πλοίου και εκτιμώμενης ποσότητας κηλίδας (ΠΔ 11/2002)

Ωφέλιμο φορτίο (Dead Weight Tons: DWT)	30.000	50.000	70.000	100.000	200.000	240.000
Ποσότητα διαρρεύσαντος πετρελαίου (τόνοι)	700	1100	3.000	5.500	10.500	15.000